

Stichting Carnegie Heldenfonds

opgericht 26 juni 1911

Jaarverslag 2020

STICHTING CARNEGIE HELDENFONDS

26-04-2021

Algemene gegevens

Naam: Stichting Carnegie Heldenfonds
KvK nummer: 41152439

Website: www.carnegiefonds.nl
E-mail: info@carnegiefonds.nl
Telefoonnummer: 070 – 441 64 30

Bezoekadres: Zuid-Hollandplein 1
Postcode: 2596 AW
Plaats: Den Haag

Postadres: Zuid-Hollandplein 1
Postcode: 2596 AW
Plaats: Den Haag

26-04-2021

Introductie

Stichting Carnegie Heldenfonds is sinds 1911 actief in het bevorderen van heldenmoed. De stichting houdt zich bezig met het verlenen van onderscheidingen en beloningen aan mensen die met gevaar voor eigen leven iemands leven hebben gered of dat hebben geprobeerd te doen. De stichting kent een lange geschiedenis en is onderdeel van een wereldwijd netwerk van 'Carnegie stichtingen', opgericht geïnspireerd op de Schots-Amerikaanse staalmagnaat Andrew Carnegie, die in 1904 een stichting oprichtte voor de nabestaanden van hulpverleners bij een mijnramp.

We praten tegenwoordig over de participatiesamenleving waarmee bedoeld wordt meer aandacht aan elkaar te schenken en meer verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen. Juist de heldenmoed die het Carnegie Heldenfonds benadrukt is een indrukwekkend voorbeeld van de verantwoordelijkheid die je voor de ander kunt nemen. Het is van belang dat er aandacht is voor mensen die uiting geven aan één van de meest bijzondere vormen van burgerschap: het redden van andermans leven.

In 2020 heeft het Carnegie Heldenfonds 29 personen mogen onderscheiden die zich met gevaar voor eigen leven, of lijf en goed hebben ingezet om het leven van een ander te redden. Zo doet de stichting iets terug voor mensen die niet staan te kijken bij een ongeluk, maar juist in actie komen om anderen te redden.

Ik zie het als een voorrecht om door middel van de onderscheidingen van het Carnegie Heldenfonds heldenwaardering handen en voeten te geven. In 2020 is dit wederom gelukt, en ik kijk uit naar de komende jaren om handen en voeten te geven aan de voortzetting hiervan.

Jaap Smit

Voorzitter Stichting Carnegie Heldenfonds

BESTUURSVERSLAG 2020

Doelstelling Stichting Carnegie Heldenfonds

Het doel van de Stichting Carnegie Heldenfonds is om personen met het toekennen van onderscheidingen en herinneringsgeschenken te eren die:

- met gevaar voor eigen leven anderen het leven hebben gered of ernstige pogingen hebben ondernomen om dat te doen; dit bij gebeurtenissen en omstandigheden waarbij mensenlevens in gevaar zijn geweest;
- met gevaar voor eigen lijf en goed, zonder gevaar voor eigen leven, voor anderen in de bres zijn gesprongen.

Onderscheidingen

In 2020 zijn 29 personen, jongeren en volwassenen, onderscheiden vanwege hun heldendaad:

- herinneringsgeschenk : 1;
- bronzen legpenning : 11;
- bronzen draagmedaille : 5;
- zilveren draagmedaille : 12;
- afgewezen aanvragen : 3.

Bestuur

In 2020 heeft het bestuur vier keer vergaderd, te weten: 17 februari, 22 juni, 9 september en 10 december.

Begin 2020 is gesproken over de invulling van de vacatures binnen het bestuur. Met de voordracht van de nieuwe bestuursleden, mevrouw Van Zanen en de heer Heijnen, is in de vergadering van 9 september ingestemd. De ambtelijk secretaris, de heer Snee, zal per 2021 met pensioen gaan en vervangen worden door mevrouw Horjus.

Financiën

Het jaar 2020 was een goed beleggingsjaar voor het Carnegie Heldenfonds. In 2020 zijn vanwege het uitbreken van het Coronavirus de uitgaven beperkt gebleven. De begroting voor 2021, die in december ter sprake kwam, laat zien dat de financiële toekomst van de stichting kwetsbaar is. De inkomsten komen veelal voort uit subsidies, die niet structureel zijn. Afgesproken is dat de financiën de bandbreedte van het ambitieniveau bepalen. Voor nadere informatie omtrent de financiële positie en de staat van baten en lasten van het verslagjaar 2020 wordt u verwezen naar de jaarrekening 2020, hierna opgenomen.

De jaarrekening over 2019 werd in juni vastgesteld.

Marketing en communicatie

De website van het Carnegie Heldenfonds is aan vernieuwing toe, stelt het bestuur. In 2020 is een aanzet gedaan de website qua vormgeving en teksten te moderniseren. In de bestuursvergadering van december is het conceptontwerp van de nieuwe website getoond. In 2021 zal dit verder uitgewerkt worden en zal de nieuwe website de lucht ingaan.

Ook is er gesproken over het breder bekend maken van de stichting en haar activiteiten. Daarbij werd gedacht aan het promoten van de stichting op de jaarvergadering van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB), de VNG of in Binnenlands Bestuur. Ook is geopperd om via social media meer bekendheid te zoeken, vooral onder de doelgroep jongeren.

Nationale Heldendag 2020

Sinds 2015 organiseert het Carnegie Heldenfonds samen met de Kanselarij der Nederlandse Orden en de Koninklijke Maatschappij tot Redding van Drenkeling de Nationale Heldendag. Deze drie organisaties hebben zich verenigd in het Platform Heldenwaardering. Op de Nationale Heldendag ontvangen verschillende helden een onderscheiding in feestelijke setting.

In 2020 is er, in verband met de coronamaatregelen, helaas geen officiële heldendag geweest waarbij de helden de onderscheiding kregen uitgereikt. Toch is passend stilgestaan bij de heldenmoed van de gedecoreerden. De voorzitter van het Carnegie Heldenfonds en het Platform Heldenwaardering, de heer Smit, heeft een samenwerking met Omroep Max verzorgd. Het tv-programma 'Tijd voor Max' stond op 23 november 2020 volledig in het teken van de Nationale Heldendag. Van tevoren zijn er van verschillende heldendaden reportages gemaakt, die samen met interviews met de helden zijn uitgezonden. Ook de voorzitters van de

platformorganisaties zijn geïnterviewd in de studio bij Martine van Os en Sybrand Niessen. De Nationale Ombudsman, Reinier van Zutphen, heeft in de uitzendingen een column over helden uitgesproken en Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Kajsa Ollongren sprak de helden via een videoboodschap toe.

Voor mij is een held iemand die nét iets eerder aan anderen denkt dan aan zichzelf. Als je een baby uit het water, of iemand uit een brandend huis of auto redt: dan ben je een echte held!

- Kajsa Ollongren, Minister van BZK -

Vanuit het Carnegie Heldenfonds werd het bijzondere verhaal van Jelle Stoker, Jouke Wobma en Johann Velkers verteld. Zij redden op 18 augustus 2020 een man uit een brandende auto in Heerenveen. Deze mannen zagen afzonderlijk van elkaar een rookwolk in een klaverblad van de snelweg. Daar bleek een rokende auto op zijn kant te liggen. Eén voor één stapten ze uit hun auto's. Ze zagen een man in de auto liggen en probeerden tevergeefs de voorruit door te breken. Het lukte de deur van de auto open te krijgen en zo kon de man, die niet meer reageerde, uit de auto getrokken worden.

Dit was net op tijd, want de auto vatte kort daarna vlam. De helden sleepten de man weg van de auto. Ze bleven bij hem tot de hulpdiensten arriveerden.

In een split second neem je een beslissing (om te helpen, red.) en vervolgens ga je op de auto pilot, je denkt er niet over na. (...) We praatten op hem in: blijf erbij!

- Johann Velkers, held -

Jelle Stoker, Jouke Wobma en Johann Velkers met hun zilveren draagmedailles

Jullie zijn helden. Dit ongeval heeft mijn kijk op de wereld positief veranderd. Dank voor het nieuwe leven, ik zal er een mooi leven van maken!

- uit brief slachtoffer autobrand Heerenveen -

Het slachtoffer heeft het ongeluk overleefd. In de uitzending werd een brief van het slachtoffer voorgelezen. De drie helden zijn door de burgemeester van Heerenveen onderscheiden met de zilveren draagmedaille, de hoogste medaille die het Carnegie Heldenfonds kent.

De kijkcijfers van de uitzending waren hoog: maar liefst 758.000 personen hebben de uitzending gezien¹. Ook zijn er naar aanleiding van de uitzending meerdere aanvragen binnengekomen voor onderscheidingen. In de evaluatie werd gesteld dat zowel het bestuur van het Carnegie Heldenfonds, alsmede de besturen van de andere platformorganisaties, zeer tevreden waren over de organisatie en het resultaat van de Nationale Heldendag 2020. Desondanks is het maken van een tv-uitzending geen realistische optie voor volgende Nationale Heldendagen en was dit uitsluitend mogelijk vanwege de beperkingen voor het organiseren van evenementen in Coronatijden. Klik [hier](#) om de uitzending te bekijken.

Samenstelling bestuur

Het (statutaire) bestuur bestaat uit 7 bestuursleden.

- drs. J. Smit (voorzitter)
- mr. J.C.G.M. Bakker (penningmeester)
- Luitenant-Generaal der mariniers F.V. van Sprang
- mevr. E.E. Lieben
- mevr. mr. drs. J.W.E. Spies
- mevr. J.M. van Zanen-Nieberg
- drs. P.M.M. Heijnen

De heer P. Hoekstra, buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur van de Verenigde Staten van Amerika in Nederland is qualitate qua erevoorzitter van het bestuur, maar geen bestuurder in statutaire zin.

Ambtelijk secretaris:

- De heer J.L. Sneep tot 1-1-2021, opgevolgd door mevrouw J.J. Horjus.

Beloningsbeleid

De leden van het bestuur ontvangen voor de uitoefening van hun functie geen beloning. Wel hebben zij recht op een vergoeding van redelijkerwijs door hun functie gemaakte onkosten.

Het Carnegie Heldenfonds heeft geen medewerkers in dienst. Ambtelijke ondersteuning van de voorzitter, cdK Smit, komt uit zijn kabinet bij Provincie Zuid-Holland. De organisatie van de Nationale Heldendag is breed ondersteund door ambtenaren van Provincie Zuid-Holland, de Kanselarij der Nederlandse Orden, de Koninklijke Maatschappij tot Redding van Drenkelingen en Omroep MAX.

¹ <https://www.gids.tv/artikel/11470/kijkcijfers-maandag-gordon-vecht-voor-kijker-met-100-jaar-jong-kopen-zonder-kijken-wint>

Financiële verantwoording

JAARREKENING 2020

Balans 31 december 2020

Staat van baten en lasten 2020

Toelichting

- Algemeen
- Balans
- Staat van baten en lasten

JAARREKENING 2020

BALANS 31 DECEMBER (vóór bestemming saldo boekjaar)

		2020	2019
ACTIVA			
Vaste activa			
<i>Financiële vaste activa</i>			
Effectenportefeuille	1	1.031.206	975.995
<i>Vorderingen en vooruitbetaalde kosten</i>			
Vorderingen			54.742
<i>Liquide middelen</i>			
	2	49.578	45.227
		1.080.784	1.075.964
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Stichtingskapitaal	3	226.890	226.890
Algemene reserve	4	711.331	617.694
Saldo boekjaar		<u>34.774</u>	<u>93.637</u>
		972.995	938.221
Vlottende schulden			
Vooruit-ontvangen bedragen	5	17.901	21.651
Reservering uitkeringen	6	87.388	87.457
Overige		2.500	28.635
		1.080.784	1.075.964

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

		2020	2020	2019
		W	B	W
Baten				
Opbrengst beleggingen	7	55.211	30.000	116.428
Bijdragen derden	8	-	-	38.091
		<u>55.211</u>	<u>30.000</u>	<u>154.519</u>
Algemene kosten	9	<u>3.452</u>	<u>1.450</u>	<u>7.347</u>
Beschikbaar voor doelstelling		51.759	28.550	147.172
Bestedingen in kader van doelstelling				
Nationale Heldendag	10	380	0	38.091
Uitkeringen	11	13.060	13.000	
Onderscheidingen	12	<u>3.545</u>	<u>7.500</u>	<u>15.444</u>
		16.985	20.500	53.535
Saldo boekjaar		34.774	8.050	93.637

TOELICHTING - ALGEMEEN

1. Oprichting, activiteiten en bestuur

Oprichting en activiteiten

Stichting Carnegie Heldenfonds is opgericht op 26 juni 1911; de statuten zijn laatstelijk gewijzigd bij notariële akte d.d.3 juni 2015. De stichting is gevestigd te 's-Gravenhage en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 4115 2439

Het doel van de stichting is (artikel 2 statuten):

- personen, die met gevaar voor eigen leven en anderen het leven hebben gered, of ernstige pogingen hebben aangewend om dit te doen, bij alle gebeurtenissen en omstandigheden waardoor mensenlevens in gevaar worden gebracht;
- personen, die met gevaar voor eigen lijf en goed voor anderen in de bres zijn gesprongen:
 - a. voor zover nodig te verlichten van geldzorgen die het gevolg zouden zijn van hun moedig gedrag door het verlenen aan hen of hun nabestaanden van geldelijke uitkeringen;
 - b. het eren door het toekennen van medailles, en andere onderscheidingen of beloningen; een en ander in de geest van de brief van de Stichting van drieëntwintig maart negentienhonderdelf aan de Nederlandse Minister van Buitenlands Zaken, waarvan een kopie aan deze akte zal worden gehecht.

Voorts stelt de Stichting zich ten doel:

- a. het bevorderen van heldendom bij het redden van levens zoals beschreven in art 2 lid 1;
- b. het verlenen van financiële bijdragen aan instellingen met vergelijkbare doelstellingen;
- c. het behartigen van andere zaken die de doelstelling van de Stichting kunnen bevorderen.

De Stichting dient bij het vorenstaande uitsluitend of nagenoeg uitsluitend, voor ten minste negentig procent, het algemeen belang. De Stichting is een algemeen nut beogende instellingen (ANBI, RSIN: 2874374).

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit een door het bestuur te bepalen aantal van minimaal vier bestuurders. De Commissaris van de Koning(in) Zuid-Holland is, uit hoofde van zijn functie, de voorzitter. De buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur van de Verenigde Staten van Amerika in Nederland is de erevoorzitter van het bestuur, maar geen bestuurder in statutaire zin. Bestuurders zijn vertegenwoordigers van voor de Stichting relevante maatschappelijke organisaties.

Een bestuurslid, met uitzondering van de voorzitter, wordt benoemd voor een periode van vier jaar en kan voor een periode van vier worden herbenoemd.

2. Richtlijnen jaarrekening

De jaarrekening wordt zoveel mogelijk opgesteld in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven', uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar. De jaarrekening is opgesteld in euro (€).

In de Staat van baten lasten zijn naast de werkelijke cijfers 2020 en 2019, ook de begrote cijfers 2020 opgenomen, respectievelijk aangeduid met **W** en **B**.

3. Ter vergelijking opgenomen gegevens

De gehanteerde grondslagen voor de waardering van de activa en passiva en voor de resultaatbepaling zijn, evenals de presentatie van de gegevens ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

4. Belastingen

De stichting wordt beschouwd als een algemeen nut beogende instelling (ANBI). De stichting is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting en niet voor de omzetbelasting.

5. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin zij zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin zij voorzienbaar zijn.

Financiële vaste activa - Beleggingen

De beleggingen in effecten worden gewaardeerd tegen de marktwaarde op balansdatum. Alle koersresultaten in het boekjaar, zowel gerealiseerd als ongerealiseerd, worden ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten van dat boekjaar gebracht.

Saldo boekjaar

Het saldo boekjaar wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het boekjaar, waarbij deze worden bepaald op historische baten en worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Bijdragen

Bijdragen (in het kader van de doelstelling) worden ten laste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de bijdragen worden toegekend en voor het volledige bedrag van de bijdrage, ook indien deze in komende jaren wordt uitbetaald.

Uitkeringen

In het kader van de doelstelling aan individuele personen toegezegde uitkeringen worden in de balans opgenomen tegen de nominale waarde van de uitkeringen, rekening houdend met de resterende levensverwachting van de tot de uitkering gerechtigde.

TOELICHTING - BALANS**1. Financiële vaste activa - Beleggingen***Effecten*

De effectenportefeuille bestaat uit ter beurze genoteerde aandelen en wordt beheerd door Van Lanschot Bankiers. Gestreefd wordt naar koopkrachtbehoud van het in de effectenportefeuille belegde vermogen.

2. Liquide middelen

Dit betreft een aantal rekeningen-courant alsmede een spaarrekening. De stichting kan vrij beschikken over de saldi op deze rekening.

3. Stichtingskapitaal

In het stichtingskapitaal is gedurende het boekjaar geen wijziging opgetreden.

4. Algemene reserve

Het verloop gedurende het boekjaar is als volgt:

	2020	2019
Stand 1 januari	770.495	703.323
Afboeking oninbare vordering	-5.000	-
Saldo voorgaande boekjaar	<u>38.048</u>	<u>-85.629</u>
	803.543	617.694
Stelselwijziging inzake uitkeringen	<u>-100.220</u>	<u></u>
Stand 31 december	703.323	617.694

5. Vooruit-ontvangen bedragen

Het verschil tussen de ontvangen bijdragen en de kosten van de Nationale Heldendag 2019 is gereserveerd voor toekomstige Heldendagen.

6. Reservering uitkeringen

Dit betreft de reservering voor toegezegde uitkeringen.

Het verloop in het boekjaar is als volgt:

	2020	2019
Stand 1 januari	87.457	100.220
Vrijval in boekjaar	<u>-69</u>	<u>-12.763</u>
	87.388	87.457

Van het bedrag ultimo 2020 heeft € 13.350 betrekking op uitkeringen binnen één jaar en € 74.038 op uitkeringen na één jaar (2019: € 12.763, respectievelijk € 74.694).

TOELICHTING - STAAT VAN BATEN EN LASTEN

7. Opbrengst beleggingen

Dit betreft de opbrengst van de effectenportefeuille, bestaande uit ontvangen dividenden, gerealiseerde en niet gerealiseerde koersresultaten onder aftrek van de kosten.

8. Bijdragen derden

Hieronder zijn opgenomen de van derden ontvangen bijdragen.

9. Algemene kosten

10.

Beheer website	829	950	908
Bankkosten	123	500	232
Representatie			167
Accountantskosten	2.500	-	2.500
Nagekomen lasten			3.492
Overig			49
	<u>3.452</u>	<u>1.450</u>	<u>7.347</u>

11. Nationale Heldendag

Hieronder zijn opgenomen de kosten van de Nationale Heldendag.

12. Uitkeringen

Dit betreft uitkeringen, in het kader van de doelstelling van de stichting, aan een aantal personen.

Betaalde uitkeringen	13.129	13.000	12.763
Vrijval reservering	-69		12.763
	<u>13.060</u>	<u>13.000</u>	<u>25.526</u>

13. Onderscheidingen

Hieronder zijn opgenomen de kosten van medailles, diploma's en andere onderscheidingen.

*drs. J. Smit
voorzitter*

1
Mr. J.C.S.M. Bakker
penningmeester

